

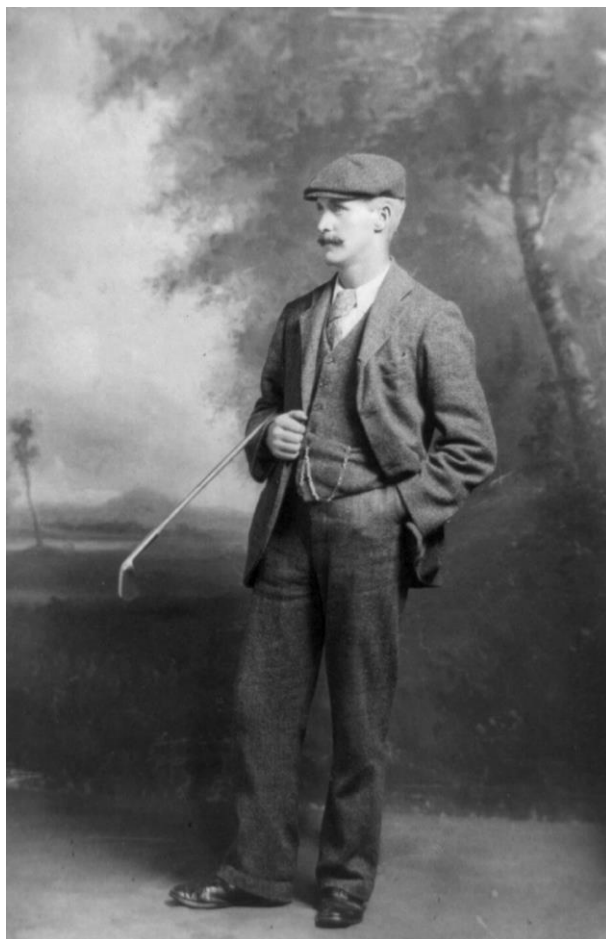
Britští profesionální golfisté v Karlových Varech před I. světovou válkou

Lukáš Svoboda – Muzeum Karlovy Vary

Profesionální golfisté z Britských ostrovů zasáhli do rozvoje golfu v západočeských lázních možná více než si dnes můžeme představit. Dnes málokdo ví, kdo byl Ayton, Auchterloine, Brown, Herd, Sorley nebo Taylor. Přitom někteří z nich byli výborní hráči, trenéři a výrobci golfových holí známí v Evropě i ve Spojených státech. Přibližme si tedy stručně osobnosti golfu, které již sice většinou upadly v zapomnění, ale bezpochyby přispěly k rozvoji golfu v Karlových Varech před I. světovou válkou.

V Karlových Varech měl již na konci 19. století působit golfový trenér M. W. Brown z Británie, a to ještě před samotným založením klubu i hřiště. Grandhotel Pupp ho zaměstnával jako školitele golfu pro hotelové hosty. Pro tento účel nechal hotel upravit louky ve svém držení v blízkosti obce Březová. O výuce golfu ani o samotném panu Brownovi nejsou známy další bližší informace.

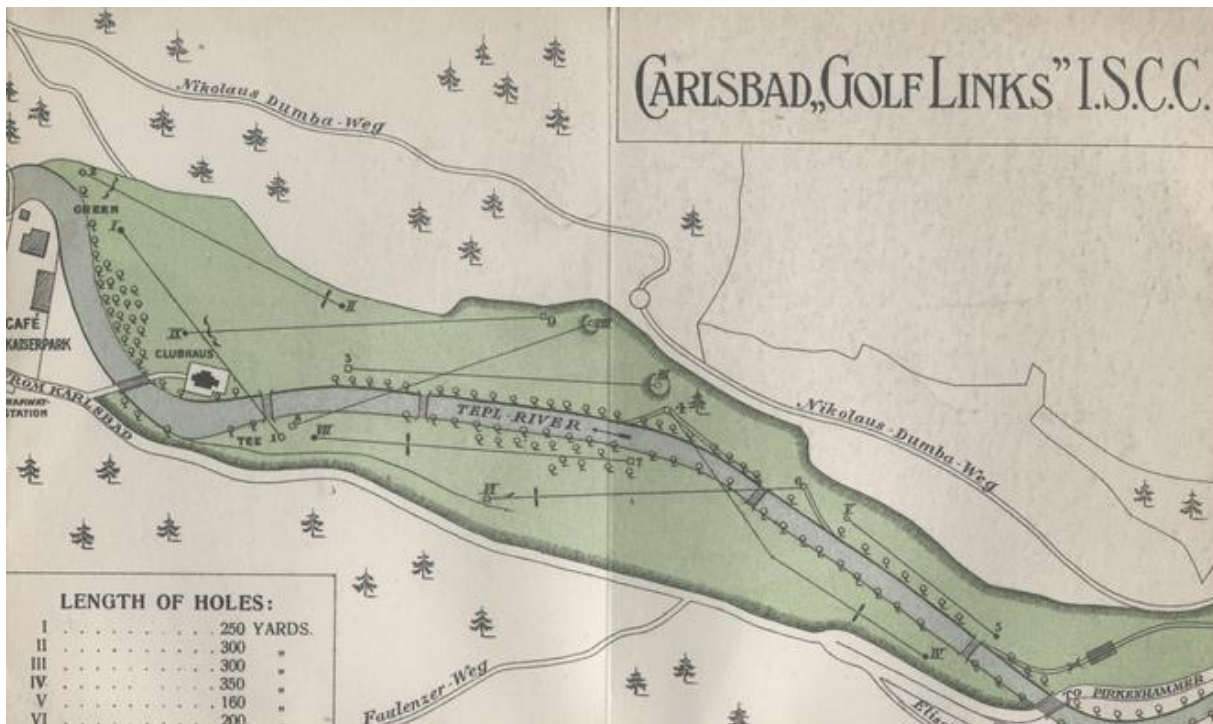
S výstavbou golfového hřiště se představitelé města Karlovy Vary začali zabývat již v roce 1901. Ředitel městského stavebního archivu Franz Drobny hledal odbornou pomoc roku 1903 u profesionála a designera golfových hřišť Williama Freemantla (1862 – 1937), který tou dobou působil v Golf Clubu ve Svatém Mořici. Dále pak Architekt Drobny v lednu 1904 oslovil anglickou firmu Cann & Taylor na výrobu golfových holí a míčků z Richmondu, Surrey. Spolumajitelem byl vynikající hráč John Henry Taylor (1871 – 1963). Ten již byl trojnásobným vítězem The Open, a to v letech 1894 (St. George's, Sandwich), 1895 a 1900 (oba tituly v St. Andrews). Taylor se narodil v blízkosti věhlasného hřiště Westward Ho! v Anglii v hrabství Devon a již v mladistvém věku na něm pracoval. Ve dvaceti letech působil již jako profesionál a greenkeeper. Několikrát změnil své působiště. Nakonec byl zaměstnán jako profesionál v klubu Royal Mid Surrey, kde poté působil dlouhých čtyřicet sedm let. Pracovní činnost v tomto klubu ukončil až v roce 1946. Na přelomu 19. a 20. století patřil k takzvanému triumvirátu Vardon, Braid a Taylor. Tito tři hráči vyhráli dohromady šestnáctkrát The Open. Proto lze považovat rozhodnutí Franze Drobneho oslovit firmu Cann & Taylor za vynikající krok. Lze si asi těžko představit, že by město mohlo nalézt pro výběr lokace golfového hřiště lepšího a zkušenějšího odborníka. Firma řediteli stavebního úřadu přislíbila příjezd J. H. Taylora na jaře téhož roku. Z korespondence

1/ John Henry Taylor

19. a 20. století patřil k takzvanému triumvirátu Vardon, Braid a Taylor. Tito tři hráči vyhráli dohromady šestnáctkrát The Open. Proto lze považovat rozhodnutí Franze Drobneho oslovit firmu Cann & Taylor za vynikající krok. Lze si asi těžko představit, že by město mohlo nalézt pro výběr lokace golfového hřiště lepšího a zkušenějšího odborníka. Firma řediteli stavebního úřadu přislíbila příjezd J. H. Taylora na jaře téhož roku. Z korespondence

mezi Franzem Drobny a společností Cann & Taylor, která je deponována ve stavebním archivu Magistrátu města Karlovy Vary, je známo, že pan Taylor odjel z Londýna v pátek 22. dubna 1904 a do Karlových Varů měl přijet již v sobotu 23. dubna. Taylor požadoval, aby byl ubytován v nějakém klidném hotelu. Název hotelu ani lokaci se však doposud nepodařilo zjistit. K výstavbě golfového hřiště v Karlových Varech nebo v blízkosti města bylo vybráno několik lokalit. Každou lokalitu J. H. Taylor navštívil a ke každé se stručně vyjádřil v několika bodech.

2/ Plánek hřiště v Kaiserparku z ročenky I. S. C. C. z roku 1911

Nejdůležitějším kritériem byla dostatečná velikost pozemku, dále se řešila kvalita půdy, vlhkost pozemku, dostupnost od města a podobně. Nejvíce se mu líbilo místo v úzkém údolí říčky Teplé za tehdejším Kaiserparkem u silnice směrem na Bečov nad Teplou. Doporučoval však vybudování šesti jamkového hřiště než devíti jamkového, protože podle jeho názoru pozemek není dostatečně velký pro devět kvalitních jamek. Architekt Drobny tedy sám navrhl podobu šesti jamkového hřiště a s tímto plánem seznámil i J. H. Taylora, jenž důrazně doporučoval vybudovat kvalitních šest jamek než devět podprůměrných. Svůj názor obhajoval i odkazem na staré sedmi jamkové hřiště Royal Blackheath. Se stavbou hřiště u Kaiserparku (později Gejzírpark) se započalo na jaře roku 1905, ale i přes doporučení J. H. Taylora, se od počátku stavělo jako devíti jamkové. Zda se Taylor o tomto rozhodnutí představitelů města dověděl nebo nikoliv, není v současné době známo. Za to se ví, že po své návštěvě Karlových Varů J. H. Taylor získal ještě dva tituly The Open, v roce 1909 (Cinque Ports, Deal) a poté roku 1913 (Royal Liverpool, Hoylake).

V Karlových Varech byl dne 6. září roku 1904 založen International Sport Club Carlsbad (Mezinárodní sportovní klub Karlovy Vary, dále již jen I. S. C. C.) se sekci šermu, golfu a tenisu. V roce 1905 dochází k budování hřiště u Kaiserparku. První oficiální turnaj nazvaný Fürst Fürstenberg Trophy se uskutečnil dne 16. května 1906 (tento turnaj se hrál až do roku 1939, trofej je dnes uložena v klubovně Golf Clubu Karlovy Vary). Podle ročenky I. S. C. C. působil na hřišti jako profesionál Mr. W. H. Horne z Royal Guernsey Club (golfové hřiště na britském ostrově Guernsey v Lamanšském průlivu). Jednalo se o britského profesionálního golfistu Williama Henryho Horna, který se narodil roku 1880 (nebo 1881) ve městě Dover

3/ Golfové hřiště Gejzír park před II. světovou válkou

v anglickém hrabství Kent. Horne je dodnes znám jako hráč dosahující svými údery neskutečných vzdáleností. V roce 1909 totiž zahrál na turnaji North Berwick driwe dlouhý 388 yardů (354,63 metrů). To bylo však již o tři roky později, co na karlovarském hřišti trénoval golf po dobu jedné sezóny. Roku 1907 přesídlil do Beckenham Golf Clubu v Anglii. V téže roce skončil na The Open Championship na hřišti Royal Liverpool v anglickém Hoylake na pětadvacátém místě. Vítězem se tehdy stal Arnaud Massy z Francie. V roce 1908 ještě na sezonu zůstal v Beckenham Golf Clubu, ale již roku 1909 (možná již na konci roku 1908) nastupuje do služeb Chertsey Golf Clubu v Anglii. Za zmínku stojí, že roku 1909 dosáhl nejlepšího umístění za svou kariéru na The Open Championship. Tehdy skončil na sedmém místě, hrálo se tehdy na hřišti Royal Cinque Ports v anglickém Dealu. Šampionát ten rok vyhrál J. H. Taylor. V Chertsey Golf Clubu zůstal Horne až do počátku roku 1912, poté se stal profesionálem v Greatstone Golf Clubu v anglickém Littlestone on Sea. Tento klub reprezentoval na Open Championship of Germany v Baden-Badenu, kde skončil na třetím místě. V roce 1912 vycestoval do Spojených států amerických, kde začal pracovat na veřejném hřišti Van Cortlandt Park v New Yorku. Zřejmě na tomto místě zůstal dva roky, protože roku 1914 nastoupil na post profesionála v Durban Golf Clubu v Jižní Africe. Na jižní části polokoule se Horne zřejmě cítil dobře, jinak by asi stěží mohl vyhrát v roce 1919 South African Open Championship. O rok později se pravděpodobně naposledy zúčastnil The Open Championship, kde se umístil na devátém místě. Toho roku vyhrál na hřišti Royal Cinque Ports v anglickém Dealu skotský hráč George Duncan. Poslední známá informace o Williamu Henry Hornovi pochází z roku 1940, kdy byl se svou ženou Hildou úředně evidován ve městě Harrison ve státě New York v USA.

V roce 1907 pracoval na hřišti golfový profesionál jistý W. Adams z Glasgowa, jak se uvádí v ročence I. S. C. C. z téhož roku. O tomto trenérovi se podařilo zjistit jen to, že jeho vyučovací metody a samotná jeho hra byly vynikající. Více informací o W. Adamsovi se doposud nepodařilo nalézt.

Na golfovém hřišti v Kaiserparku působil v letech 1908 až 1909 skotský profesionál Robert Herd ze St. Andrews. Než přišel tento trenér do Karlových Varů, byl zaměstnán na dnes již zaniklém golfovém hřišti Glenfarg Golf Club v Perthshire ve Skotsku. V roce 1908 bylo možné využít jeho služby na devíti jamkovém karlovarském hřišti do 15. září. Následující rok však Robert Herd musel kvůli těžkému onemocnění opustit svůj post na hřišti již na začátku srpna a odcestovat zpět do své vlasti. Dále je o něm známo, že nastoupil do britské armády za první světové války a sloužil u 11. praporu ve Francii. V únoru roku 1916 byl z armády propuštěn kvůli zdravotním problémům, které mu způsobovala tuberkulóza. Na tuto chorobu poté zemřel 25. dubna 1917 v St. Andrews.

4/ Golfové hřiště v Gerjír parku

Ze St. Andrews, kolébky golfu, pocházel i následující trenér působící na karlovarském hřišti v roce 1910. Jmenoval se George Ayton a pocházel z golfové rodiny, jeho otec David Ayton senior byl profesionální hráč, který skončil za svou kariéru třikrát v první desítce na The Open Championship. Golfu se profesionálně věnovali i Georgeovi bratři David junior, Laurie senior a Alex. Profesionálním hráčem byl dokonce i jeho synovec Laurie junior. George Ayton započal svou kariéru trenéra roku 1901 na hřišti v Kyles of Bute ve Skotsku. V Karlových Varech se věnoval výuce golfu jen jednu sezónu. Před první světovou válkou, než poté narukoval do armády, působil na golfovém hřišti ve Vídni a v belgickém Nieuwpoort. V roce 1920 odešel George Ayton do zámoří a toho roku vyhrál Western Open Championship of Canada. Od poloviny 20. let 20. století byl zaměstnán v Biltmore Forest Country Clubu, a to až do své smrti. George Ayton zemřel 19. února 1933 na zápal plic v Asheville v Severní Karolíně. V pondělí 20. února 1933 byl v novinách The New York Sun uveřejněn jeho nekrolog.

5/ Hřiště v Gejzír parku v meziválečném období

Dalším profesionálním golfistou v Karlových původem ze St. Andrews byl James Sorley. Tento trenér byl rovněž korespondentem skotského listu Dundee Evening Telegraph, do něhož v červnu 1911 zaslal článek o hřišti v Kaiserparku. Sorley popsal hřiště jako krátké, ale pěkně situované do prostředí borovicového lesa, který poskytuje stín proti paprskům horkého letního slunce. Dále zmiňuje říčku Teplou, přes kterou se v té době hrálo čtyřikrát. Kvůli krátkým jamkám podle Sorleyho není na hřišti ani jedna jamka, kde by dobrý zkušený hráč musel hrát dvakrát za sebou dřevem (tedy drivem a fairwayovým dřevem). Hřiště prý vyžadovalo dobrou krátkou hru kvůli svému úzkému charakteru a poměrně špatným greenům. Snad jen green na deváté jamce prý byl toho roku dostatečně velký a v dobrém stavu. Nesnadnou překážku ve hře také tehdy představoval značný počet stromů na hřišti. Svou zprávu o hřišti uzavřel informací o krátké hráčské sezóně trávající od května do října, kvůli nepřízní počasí v období zimy, kdy je hřiště vystaveno těžkým sněhovým bouřím a říčka Teplá se vylévá ze svého koryta. George Sorley působil také jako sekretář St. Andrews Clubu. Zemřel 25. ledna 1922 ve věku sedmatřiceti let na chřipku.

Golfovým profesionálem ze St. Andrews na karlovarském hřišti před první světovou válkou byl také David Auchterlonie. Narodil se v roce 1865 jako syn instalatéra a vyučil se jako výrobce golfových holí u Roberta Forgana. Se svým přítelem z učení Andrewem Crosthwaitem si založili svoji vlastní firmu. Posléze se k nim připojuje bratr Davida Willie, který roku 1893 vyhrál The Open (Prestwick). Crosthwait firmu po několika letech opouští. Bratři David a Willie si roku 1896 založili firmu D & W Auchterlonie. V roce 1901 již zaměstnávali šestnáct lidí. Pracovali u nich i jejich bratři, jedním z nich byl Laurie, jenž roku 1902 vyhrál US Open (Garden City). Firma Auchterlonie se stala známou pro své kvalitní výrobky. Golfové náčiní prodávali nejen ve svém rodném městě, ale prostřednictvím partnera se dostali i na americký trh. Podle ročenky I. S. C. C. působil David Auchterlonie v Karlových Varech v roce 1912. Za jakých okolností se David Auchterlonie dostal na post profesionála na golfovém hřišti v Kaiserparku není v současnosti známo. Snad to mohlo být na doporučení jiného

profesionálního hráče ze St. Andrews působícího v Karlových Varech nebo jej pozvali samotní představitelé karlovarského klubu. Zda na karlovarském golfovém hřišti David Auchterlonie prodával i výrobky své firmy také není jisté. Po návratu do své vlasti se opět věnoval výrobě golfových holí a pomůcek. V roce 1929 Royal & Ancient Club of St Andrews povolil hru s holemi s kovovými shafty (shaft je násada), brzy nato se staly mezi hráči více oblíbené a používané. Firma D & W Auchterlonie však zůstala věrná výrobě holí s hikorovými shafty, a to se jí za několik let stalo osudným, protože nedokázala konkurovat velkovýrobě holí s železnými shafty. V únoru 1934 došlo k vyhlášení bankrotu, David Auchterlonie za tři měsíce od úpadku firmy umírá. V prosinci roku 1934 došlo k odprodeji ušlechtilého dřeva k výrobě holí ze zásob zkrachovalého podniku. Dřevo zakoupil truhlář Leven, který dřevo použil k jinému než původnímu účelu.

David Auchterlonie však nebyl jediný z rodiny, kdo byl přes lázeňskou sezónu zaměstnán na golfovém hřišti v Karlových Varech. V roce 1914 v Kaiserparku působil Joseph Auchterlonie, bratr výrobce holí Davida Auchterlonieho. Joseph ale nemohl na hřišti pracovat až do září jako ostatní profesionální hráči, protože v polovině prázdnin došlo k vypuknutí první světové války. Podle současných dostupných informací byl internován „kdesi v Rakousku“ až do roku 1916.

6/ Klubovna v Gejzír parku v meziválečném období

Karlovy Vary před první světovou válkou zřejmě představovaly dobrou a lákavou destinaci pro britské golfové profesionály, jak jinak si vysvětlit tolik zajímavých a významných hráčů a trenérů, kteří zde působili. V současné době již nelze zjistit, jak se zmíněným hráčům jejich zaměstnání na hřišti v Kaiserparku zamlouvalo či ne a také jak na ně působilo samotné lázeňské město a život v něm. Snad se v brzké budoucnosti podaří o těchto golfistech zjistit více informací a tím přispět k obohacení historie golfu v Čechách.

Odkaz k fotografiím ke článku:

- *1/ John Henry Taylor*
Archiv: Bain News Service – Library of Congress George Grantham Bain Collection, reproduction number LC-USZ62-74627, Volné dílo,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2208414>
- *2/ Plánek hřiště v Kaiserparku z ročenky I. S. C. C. z roku 1911*
Archiv Royal North Devon Golf Club
- *3/ Golfové hřiště Gejzír park před II. světovou válkou*
Archiv The Royal and Ancient Golf Club of St Andrews
- *4/ Golfové hřiště v Gerjzír parku*
Archiv Muzeum Karlovy Vary
- *5/ Hřiště v Gejzír parku v meziválečném období*
Archiv Muzeum Karlovy Vary
- *6/ Klubovna v Gejzír parku v meziválečném období*
Archiv Václav Mikuta

Použitá literatura:

- Campbell, M.: Nová encyklopedie golfu, Knižní klub, Praha 2002, ISBN 80-242-0863-6, s. 384.
- Podracký, Vl.; Svoboda, L.: Green Story, SDaM Horní Slavkov, Horní Slavkov 2008, s. 192.
- Ročenky I. S. C. C. 1906 – 1911, Internationalen Sport-Club Karlsbad, Hans Feller Karlsbad.
- Ročenka I. S. C. C. 19012, Internationalen Sport-Club Karlsbad, Franieckschen Buchdruckerei in Karlsbad.
- Stavební archiv města Karlovy Vary: Ev. Č.: 14 – roky 1877 – 1929, Ostatní stavby, „Jiné stavby“, Historická část, písemnosti st. Úřadu K. Vary, Březová, sportoviště – golf, Archivní materiály, dokumentace, korespondence.

Použité informace z internetu:

- <http://www.worldgolfhalloffame.org/j-h-taylor/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/John_Henry_Taylor
- <http://www.antiquegolfscotland.com/antiquegolf/maker.php3?makerid=759>
- https://en.wikipedia.org/wiki/David_Ayton,_Sr
- <http://fultonhistory.com/Newspaper%2018/New%20York%20NY%20Sun/New%20York%20NY%20Sun%201933/New%20York%20NY%20Sun%201933%20-%201593.pdf>
- [https://en.wikipedia.org/wiki/William_Horne_\(golfer\)](https://en.wikipedia.org/wiki/William_Horne_(golfer))
- [https://www.revolve.com/main/index.php?s=William%20Horne%20\(golfer\)](https://www.revolve.com/main/index.php?s=William%20Horne%20(golfer))
- <http://www.antiquegolfscotland.com/antiquegolf/maker.php3?makerid=760>
- <http://www.antiquegolfscotland.com/antiquegolf/history.php3?itemid=81>
- <http://www.antiquegolfscotland.com/antiquegolf/history.php3?itemid=69>
- <http://www.antiquegolfscotland.com/antiquegolf/maker.php3?makerid=656>
- <http://www.golfsmissinglinks.co.uk/index.php/wales-2/republic-of-ireland/1487-france-le-mesnil-le-roi-golf-club>
- <http://www.antiquegolfscotland.com/antiquegolf/maker.php3?makerid=718>